

همان طور که قبلاً هم اشاره کردم، ۱۰ هزار میلیارد تومان هدف بود ولی ۲ هزار میلیارد تومان بودجه در سال گذشته تخصیص پیدا کرد که با بانک‌ها وارد مذاکره شدیم و آنها را هم در این ماجرا شریک کردیم.

چون صندوق دولتی نیست، هر چند که ردیف بودجه مربوط به وزارت نفت بوده و صندوق فقط کارگزاری آن را انجام داده است.

اینطور می‌شود گفت که صندوق پژوهش و فناوری صنعت نفت کارگزار وزارت نفت است.

با توجه به ردیف بودجه سال گذشته انتظار می‌رود که از محل ردیف بودجه امسال ۳ هزار میلیارد تومان بودجه داشته باشیم. تا بتوانیم ۱۰ هزار میلیارد تسهیلات به دانش بنیان‌ها بدهیم.

باتوجه به افزایش تعداد شرکت‌های دانش بنیان نقش وزارت نفت را در این افزایش چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اولین کاری که وزارت نفت در این راستا انجام داد، تمرکز روی تأسیس صندوق پژوهش و فناوری بود.

رسالت صندوق پژوهش و فناوری صنعت نفت هم همین بود که به پشتوانه سهامداران که شامل شرکت‌های بسیار بزرگ نفتی کشور می‌شود از جمله شرکت ملی نفت ایران که بزرگ‌ترین شرکت در این حوزه است، بتواند از شرکت‌های دانش بنیان حمایت کند.

شرکت ملی نفت ایران در زمان ملی شدن صنعت نفت تأسیس شد که تا به امروز هم فعالیت دارند.

صندوق پژوهش و فناوری انتظار دارد شرکت‌های خصوصی بسیار بزرگی که در شرکت ملی نفت ایران حضور دارند پشتوانه آنها شوند تا به واسطه اعتماد آنها، صندوق نیز بتواند دانش بنیان‌ها را حمایت کند.

در این مسیر کارهایی نیز صورت گرفته است، از جمله شناسایی دارایی‌ها و نیاز مالی دانش بنیان‌ها.

صندوق پژوهش و فناوری از یک تیم کاملاً تخصصی تشکیل شده است؛ تیمی که شامل افرادی است که خودشان در صنعت نفت فعالیت و رشد کرده‌اند، بنابراین به مشکلات اصلی این صنعت کاملاً واقفند و ادبیات فنی این حوزه را به خوبی می‌دانند و حال این تیم تخصصی توانسته‌اند صندوق پژوهش و فناوری را

چه مقدار ریسک در کسب و کار دانش بنیان‌ها وجود دارد؟

همان طور که می‌دانید همکاری با شرکت‌های نوپا، ریسک‌های زیادی به همراه دارد.

آنها تا به مرحله واقعیت برسند باید مراحل زیادی را طی کنند که ممکن است در هر کدام از این مراحل به طور کلی از دور خارج شوند و نتوانند به هدف اصلی که مد نظر است برسند.

با وجود این، از منظر حاکمیتی اگر به این موضوع بنگریم، به منظور رشد و بزرگ شدن راهی جز متحمل شدن این ریسک‌ها وجود ندارد و برای دستیابی به ایده‌های ناب که قابلیت اجرایی شدن را دارند و همچنین شناسایی آنها، لازم است این ریسک‌ها پذیرفته شود.

با توجه به شرایط اقتصادی موجود، نمی‌توان انتظار داشت شرکت‌ها خودشان این ریسک را متحمل شوند و حمایتی از آنها صورت نگیرد، بلکه لازم است در این مسیر حاکمیت نیز مقدار زیادی از بار این ریسک‌پذیری را بر دوش بکشد.

بنابراین در همین راستا صندوق پژوهش و فناوری صنعت نفت گام مؤثری برای حمایت از شرکت‌ها برداشته است.

آنگونه که می‌دانید، هر قطعه‌ای که در داخل ساخته می‌شود، نمونه خارجی آن هم وجود دارد که با توجه به اینکه نمونه خارجی قطعه آزمایشش را پس داده و از ریسک خیلی کمتری برخوردار است، در نتیجه شرکت‌ها ترجیح می‌دهند از قطعات خارجی استفاده کنند.

ولی باید در نظر داشت با توجه به وجود تحریم‌ها، وارد کردن بعضی کالاها از خارج با مشکل مواجه است و اگر نیاز به واردات باشد باید به منظور تهیه آن قطعه چند برابر ارزشش هزینه پرداخت شود که صرفه اقتصادی ندارد.

از طرفی هم ممکن است همان قطعه که در داخل ساخته می‌شود از کیفیت لازم برخوردار نباشد و ضرر زیادی به پالایشگاه وارد کند که مانع از ریسک‌پذیری شرکت‌ها شود.

در این راستا صندوق پژوهش و فناوری به منظور تسهیل شرایط و حل این مشکل، خدمتی را به عنوان «بیمه مسئولیت» طراحی کرده است که به واسطه این خدمت، قطعات دانش بنیانی که در داخل کشور طراحی و ساخته می‌شوند تحت پوشش بیمه مسئولیت قرار می‌گیرند.

مزیتی که صندوق نسبت به بانک‌ها دارد در زمینه تسهیلات حمایتی این است که خدمات بانک‌ها گران بود در حالی که صندوق پژوهش این خدمات را بسیار ارزان‌تر از بانک ارائه می‌کند. نرخ بهره، بستگی به شرکت و ابعاد آن دارد، ولی مطمئناً نرخ بهره آن نسبت به بانک‌ها ارزان‌تر است؛ یعنی در حدود ۳ درصد، ۴ درصد و ۲ درصد

تشکیل بدهند.

این صندوق از تمام شرکت‌هایی که در این حوزه توانایی دارند و صاحب ایده هستند حمایت می‌کند. به طوری که برای صاحبان ایده‌ای که از توانایی مالی هم بهره‌مند بودند، خط مشی تعیین می‌کردیم تا در مسیر درست و به منظور دستیابی به هدف حرکت کنند.

شرکت‌هایی هم وجود داشتند که صاحب ایده بودند ولی از توانایی مالی بی‌بهره بودند و در واقع مشکل حاکمیتی داشتند که صندوق به آنها هم راه‌حل ارائه می‌کرد.

بنابراین صندوق تمام مشکلات شرکت‌ها را در برنامه خود قرار و برایشان راه‌حل تخصصی ارائه می‌داد و اینطور نبود که تنها روی مشکلات خاصی متمرکز شود.

ویژه‌نامه
صنعت نفت
«دانش بنیان»

ایران

اردیبهشت ۱۴۰۲